

Bu? v?le tvá jako v nebi, tak i na zemi

P?vod materiálu
Lenka Ridzo?ová
Po?adí v lekci
15

Téma

Prosíme, aby se prosazovala ve sv?t? Boží v?le, protože je dobrá.

Cíle

- D?ti si uv?domí, že Boží v?le je pro ?lov?ka dobrá.
 - Nejvýrazn?ji se Boží v?le stala o vánocích (a velikonocích).
 - D?ti p?emýšlejí o tom, k jaké aktivit? nás tato prosba vede.
-

Pro u?itele

Poznámky k prosb?

- Antická zbožnost usilovala, aby v?le božstva byla ve shod? s v?lí ?lov?ka, ale v Bibli je to jinak: ne má, ale tvá v?le se sta?.
- Boží v?le není železná, nýbrž živá, s životností lásky.
- Tato prosba neznamená zbožnou kapitulaci, ale výzvu zavazující nás modlitebníky, aby B?h skute?? oval svou vyhlášenou v?li — své království.
- D. Bonhoeffer — Odpor a odevzdání: otázka, kde leží hranice mezi nezbytným odporem proti „osudu“ a stejn? nezbytnou odevzdaností.
- Boží v?le není indiferentní, ale p?ejná. Ve SZ i NZ jde o Boží v?li spasit ?lov?ka.
- **Nebe a zem?** ozna?ují v Bibli (a také v Augsburském vyznání) celek Božího stvo?ení. Nejde o protiklady. Ale je zde i rozdíl: nebe p?edstavuje oblast toho, co je pro nás lidi neviditelné a ?ím nem? žeme disponovat, zem? je nám naopak k našemu odpov?dnému disponování sv??ena.

Poznámky k p?íb?hu

- Boží v?le nastává ?asto p?ekvapiv?, nejvýrazn?jší je to v p?íb?hu váno?ním a velikono?ním. Vybrali jsme téma váno?ní, zv?stování pastý?m. Ve váno?ních úlohách se ještě k tématu vrátíme, zvl. k Mariinu chvalozp?vu.
- **Marie** p?ijala Boží v?li.
- **Pastý?i a Betlém** jsou odkazy na krále Davida. Pastý?i byli také Abraham a Mojžíš. V dob? Ježíšov? jsou pastý?i ale ?asto opovrhovaní.
- **Sta? se.** „I stalo se“ je ?astý biblický obrat. Nazna?uje, že Boží zám?ry se d?jí, nastávají jako p?ekvapení, jde o proces. V prosb? „sta? se v?le tvá“ ?íkáme, a? se tyto zám?ry, zaslíbení a ?iny d?jí i na zemi, a? se „hotové“ nebeské (tj. Boží) pom?ry stávají pom?ry pozemskými. Ve váno?ním zv?stování je hned t?ikrát (stalo se poru?ení; stalo se, že porodila; stalo se množství rytí?stva nebeského).
- **Pastý?i se setkávají s p?ekvapením „z nebe“**, je to pro n? neznámé, mají strach, báze?, ale and?lé ?íkají: nebojte se... dnes se vám narodil Spasitel. Sláva na výsostech Bohu. Nebojte se, stalo se n?co, co je pro vás dobré. (Podobn? se stalo Marii n?co, co je/bude dobré pro ni i ostatní; p?edtím se n?co neo?ekávaného stalo Alžb?t? — po?etí syna, Jana K?titele, v pokro?ilém v?ku; dávno p?edtím neplodným

izraelským pramatkám.) D?je se Boží v?le, kterou jsme si nevymysleli (scéná? nevytvo?ený naší hlavou), scéná? dobrý pro nás. V Bibli se d?jí v?ci lidmi neplánované, nedoufané (t?hotenství neplodných žen). Nejde o fatalistické p?jetí Boží v?le ?lov?ka zni?ující (jako slova Bu? v?le tvá na parte), ale o nad?ji, že scéná? nemusí být jen náš.

- **And?lé** — poslové z nebe od Boha, sláva Pán?, zá? — znamení, že B?h chce n?co sd?lit.
- **Sláva na výsostech Bohu** — na nebi už oslavují realizovanou Boží v?li, na zemi jim to musí dojít — díky p?íb?hu syna (L 19,38).
- **Na zemi pokoj** — dar nám dole, dar od Boha sm?rem k nám dol?. Pokoj, šalom je nejen vnit?ní nebo absence války; jde o celý sociální ?ád, bezpe?í, harmonii, pokoj je spojen se spásou od Mesiáše. Boží v?le pro ?lov?ka je spasení, záchrana.
- K prosb? modlitby Pán?: bu? v?le tvá jako v nebi, tak i na zemi — na nebi sláva, na zemi pokoj (nahodí zpívající and?lé, dole narozené d?átko).
- Znamením je lidství, miminko narozené jako jsme se narodili my.

Úskalí prosby

Opatrnost v tom, co „B?h chce“. Ve jménu toho se vedly křížové války. Zápas o Boží v?li se má odehrávat hlavn? u modlitebníka samotného.

Úskalí p?íb?hu

V textu není lidé „dobré v?le“, ale „lidem dobrá v?le“ — dobrá v?le, pokoj je p?án lidem bez ohledu na to, zda oni jsou dobré v?le. Je jim to p?áno, aniž by si to za/vysloužili. Je to Boží v?le, dobrá k ?lov?ku.

Odkazy

Biblické odkazy

- Zj 4,11 (*Jsi hoden, Pane a Bože náš, p?ijmout slávu, ?est i moc, nebo? ty jsi stvo?il všechno a tvou v?lí všechno povstalo a jest.*);
- Mt 26,36–46 — modlitba v Getsemane;
- L 1–2 — váno?ní p?íb?h;
- Mt 7,21 (*Ne každý, kdo mi ?lká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo ?iní v?li mého Otce v nebesích.*);
- L 15,1–10 + Mt 18,12–14 — podobenství o ztracené ovci.

Literatura

- Lochman, J. M.: Ot?e náš. Praha: Kalich, 1993.
- Linden, Nico ter: Král na oslu. Benešov: Eman, 2011. (*Vypráv?ní z novozákonních evangelií.*)
- Pokorný, Petr: Vznešený Teofil. T?ebenice: Mlýn, 1995.
- Kolektiv autor?: Dvakrát m??, jednou v??. Praha: ?CE, 2012.
- Šormovi, E. + Z.: Ot?e náš.
- Bonhoeffer, Dietrich: Na cest? k svobod? (Listy z v?zení). Praha: Vyšehrad, 1991.

Internet, pracovní listy

- <http://goo.gl/lc3My1> — k p?ekladu and?lského chvalozp?vu;
 - <http://goo.gl/N1hnwy> — Ježíšovo narození.
-

Pro děti

Pro předškolní děti

Sedíme s dětmi v kruhu kolem stolu (stůl se bude hodit pro případné vyrábění).

Co to znamená se na něco těšit? Na co se těšíte?

(Pokud děti moc nemluví, zeptat se adresně jednoho dítěte. Pokud mluví všechny najednou, vysvětlit pravidlo, že vždy mluví jen jeden.)

Teď možná už na Vánoce.

Na prázdniny, na tábor, domů, na kamarády, na rodiče. V těšení na to, co přijde, je taky kousek nejistoty, nějaký otazník. Třeba cesta do neznáma (poprvé na tábor). Nebo když má přijít Mikuláš.

Když se narodil Pán Ježíš, byla noc, moc lidí o tom nevědělo. Jako první se to dověděli pastýři. Oznámil jim to anděl. Měli strach. Ale on jim řekl, aby se nebáli.

Bojíte se někdy? Co vám pomůže, když máte strach? (Rozsvítit, držet se za ruku.)

I dospělí se bojí. Čeho myslíte, že se bojí dospělí lidé? (Nemoc, smrt, pokazené vztahy, odchod blízkého člověka, nedostatek, strach o děti.)

A co jim pomáhá od strachu?

Věřící lidé se mohou modlit. Věří, že je Pán Bůh slyší a pomáhá jim.

V modlitbě Pán je jedna prosba: buď vřele tvá, jako v nebi, tak i na zemi.

Co to znamená, když to říkám?

Věříme, že to se mnou Pán Bůh myslí dobře. A nejen se mnou, ale se všemi, s celým světem. A tak prosím, aby se dělo to, co on chce.

Aktivita

Prosba o Boží vůli neznámá si sednout a počkat, až Pán Bůh všechno zařídí. Co děláme v době adventu? Připravujeme nějak Vánoce? Jak?

Proč pro někoho chystáme dárek?

Zkuste s dětmi **vyrobiť dárek** — krabičku, sáček. hezky pokreslit, popsat, uvnitř bude překvapení — něco hezkého, obrázek, vč, nápis „radost“. Dárek mohou děti dát třeba rodičům.

Proč? Od Pána Boha dostáváme dary. Jeden dar, velké překvapení, bylo narození Ježíše. Stalo se to proto, že Bůh chtěl, stala se jeho vůle.

Pomůcky — materiál na výrobu a zabalení dárku.

Pro mladší děti

Co je to **advent**? Příchod. V adventu očekáváme příchod, narození Pána Ježíše.

Jak to souvisí s dnešní prosbou modlitby Pán?? **Bu? v?le tvá jako v nebi, tak i na zemi.** Nebo ?e?eno trochu jinak: Sta? se tvá v?le.

Ježíš se narodil v Betlém?. Jeho rodi?e, Marie a Ježíš, tam šli, protože se m?li hlásit kv?li s?ítání lidu.

Betlém byl malé m?ste?ko, odkud ale pocházel také král David. Z jeho pokolení je i o?ekávaný Ježíš. Narodí v chlév?, protože nikde v hospod? není místo.

Marie ?eká zvláštní dít?. Dít? od Pána Boha. Dít? od Boha poslané na zem. B?h p?ichází k lidem jako malé dít?.

Když prosíme „Sta? se tvá v?le, Bože“, možná bychom si p?edstavovali, že Pán B?h zasáhne n?jak mocn?ji než dít?, které se musí narodit v chlév?. N?jaký mocný král, silná armáda, Boží bojovníci...

První, kdo se o narození Ježíše doví, jsou pastýři. To byli jedni z nejchudších, nejoby?ejn?jších lidí. Trávili noc venku, hlídali stáda. A zrovna k nim p?išel and?l a oznámil jim zprávu o narození. And?l znamená posel, je to posel od Boha, p?ichází lidem od Boha n?co vy?ídit. Pastýři jsou vylekaní, d?je se n?co neobvyklého, napl?uje je báze?, úžas, úcta.

Nebojte se, hle, zv?stuji vám velikou radost. První, co and?l ?íká, je: neboj se. To už je vy?izování Boží v?le, Božího vzkazu. Nemáme se bát. Boží posel, Boží poselství, Boží v?le — to je n?co pro ?lov?ka dobrého, nemusí se bát. Dnes se narodil Spasitel, Kristus Pán, v m?st? Davidov?. Židé o?ekávali, že jim Pán B?h pom?že. V dob? Ježíšova narození na tom nejsou politicky nejlépe. Nemají svou zemi ve vlastních rukou, vládnou jim ?ímané. Vzpomínka na dávného krále Davida je krásná, ale je to minulost. Nicmén? v?í, doufají, že jednou se to — s pomocí Boží — zm?ní. Objeví se zachránce, spasitel. Bude pomazaný (to je význam toho slova Kristus) — pomazávali se králové, to bylo n?co jako korunovace, je to zmocn?ní. Slovo Spasitel asi pastýř?m, žid?m, není neznámé. Ale že by ho m?li hledat v chlév?? A že by to m?lo být malé, práv? narozené dít??

And?l? je najednou plné nebe a všichni zpívají, chválí Boha. Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; B?h v nich má zalíbení. And?lé zpívají Bohu na nebi, chválí ho. Ale zpívají i lidem na zemi, vy?izují jim pokoj. B?h to s vámi, lidé, myslí dob?e. To je ta Boží v?le, o kterou prosíme taky v modlitb? Pán?.

Boží v?le, to, co Pán B?h nám lidem p?eje a chystá, je pro nás dobré. I když to možná vypadá jinak, než bychom ?ekali. P?icházející Spasitel je v chlév?, první, kdo se to doví, nejsou králové ani kn?ží, ale ti nejoby?ejn?jší, pastýři.

Je advent, doba o?ekávání. Když se modlíme bu? v?le tvá, je to adventní o?ekávání na Pána Boha. M?li bychom být otev?ení — t?eba to jeho p?sobení bude vypadat jinak, než bychom si p?edstavovali. A k ?ekání pat?í d?v?ra, že Pán B?h to s námi lidmi myslí dob?e.

Co ud?lali pastýři pak? Šli se do Betléma podívat a mluvili o tom, co se o dít?ti dov?d?li. N?co je pohnulo k cest?, k aktivit?. Když se modlíme „Sta? se tvá v?le“, m?li bychom ?ekat, že to bude n?co chtít i od nás, nejen sed?t a ?ekat, až Pán B?h všechno za?ídí.

Pro starší d?ti

Témata k rozhovoru

Bu? v?le tvá v modlitb? není výrazem pasivity

Dietrich Bonhoeffer, n?mecký evangelický farář; za druhé sv?tové války aktivní protinacista, mj. se podílel na p?íprav? atentátu na Hitlera, byl v?zn?n a popraven. Jeho dopisy byly posmrtn? vydány pod názvem

Odpor a odevzdání (česky vyšlo jako „Na cestě k svobodě — listy z vězení“).

Otázka: kde leží hranice mezi nezbytným odporem proti „osudu“ a stejnou nezbytnou odevzdaností?

Bonhoeffer je křesťan, který se aktivně staví proti zlu a násilí. Jen se modlit „Buď vůle tvá“ nestačí. Modlitba u něj souvisí s aktivním odbojem. Pasivitou bychom umožnili šíření vůle násilníka.

O Bonhoefferovi více v příručce pro konfirmandy *Dvakrát má, jednou věř*.

Rozhovor s Martinem Lutherem (viz komiks v příručce *Dvakrát má, jednou věř*):

Bratře Martine, mně se nějak nic nedaří, jak bych si přál.

A modlíte se také Otčenáš?

Jistě!

Tak to jste si sám vinen. Kdybyste se modlil „buď vůle má“, třeba by šlo vše po vašem. Ale když se modlíte „buď vůle tvá“, nemůžete se divit.

Zamyslete se nad slovy písně Prosba — Buď vůle tvá (Svítá 21). V písni prosím za chudé, hladové, lhostejné, smutné, unavené, za místa, kde se bojuje, vládne bezpráví, a přivolávám Boží vůli, aby při nich přesobila.

Přesah

Možnost vyprávět příběh (pro malé děti, pak o tématu autority, „dobrého zasahování zvenčí“ mluvit):

Maruška bude mít narozeniny. Chystá oslavu, pozve kamarádky. Maminka jí pomáhá oslavu připravit. Děvčata přicházejí, Maruška je vítá, seznamují se. Oslava začíná. Děti jsou na zahradě, maminka je pozoruje z okna kuchyně. Ale najednou se mamince zdá, že oslava není moc pohodová. Holky se o něco hádají. Marušce se to nelíbí, takhle si oslavu nepředstavovala. Jde domů za maminkou.

Mami, pojď se na to podívat. Bětka vzala Kátě její panenku a směje se jí, že je ošklivá.

Maminka jde za dětmi ven. Tak co, slečny, proč se hádáte? Sklopí hlavu a nevzdí, co říct.

Nehádejte se, zkuste si hrát společně. Tady u nás na zahradě. Pojďte, zkusíme se domluvit, vyřešit to...

(Maruška prosí, aby maminka pomohla řešit problém, aby zasáhla svojí autoritou.)

Podněty k přemýšlení:

- abychom viděli, kudy k nám přichází Boží vůle; za ty, kdo nic nečekají (rezignovali, všechno jim je jedno);
- aby lidi poznali, že je Pán Bůh má rád;
- o pokoj mezi lidmi.

Liturgie

Rituál

Účel: Přicházíme k Tobě, Otče (Bože).

D?ti: Nebo? Tvé jest království i moc i sláva na v?ky. Amen.

Biblický text k zapamatování

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; B?h v nich má zalíbení. (Lk 2, 14)

Modlitba

Pane Bože, děkujeme, že je advent, že se můžeme těšit a chystat na Vánoce. Ty jsi udělal lidem radost tím, že se narodil Pán Ježíš. Pěšel jsi tak k lidem blíž. Děkujeme ti za to. Taky bychom chtěli dělat radost — tobě i lidem kolem nás. Amen.

Okénko do bohoslužeb

Připravíme zabalený dárek. (Těba prázdnou krabici, ale hezky zabalenou.)

Co je to? (čekáme odpověď, že dárek.)

Chtěli byste ho? Kdo by ho chtěl?

(Těba se přihlásí všechny děti, možná se nepřihlásí nikdo, možná budou lidé váhat.)

Pokud váháte — proč byste dárek neměli chtít? (Protože nevíte, co v něm je?)

Můžete hádat, co v něm je.

Ve zpěvníku Svítá je píseň *Každé ráno dostávám darem nový den* (487 — část rytmiické mše Jana Václava Ren?e). Nový den je těba takový dárek. Ráno se probouzíme, nevíme, co nový den přinese... V tom novém dni se můžeme modlit Otče náš... buď v?le tvá. Tato prosba bude dnes v neděle. Tato prosba je jako přijetí zabaleného dárku od Pána Boha. Nevíme, co v něm bude, ale věříme, že Pán B?h by nám nedal něco pro nás špatného.

Odkaz na pracovní list

[5/1 Buď v?le tvá - Jonáš](#)

[5/2 Buď v?le tvá - Modlitba v Getsemane](#)

Odkaz na píseň

[Buď v?le tvá, buď v?le tvoje všude tam](#)

[Za ty, kdo hladem trpí a bídou, prosíme](#)

[Noc se ránu podobá \(SV219\)](#)

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Desatero – Modlitba Pán? – Krédo](#)

Téma

[Modlitba Pán?](#)

Biblický odkaz (kat)

[Matouš 6,10](#)

[Lukáš 2,8–14](#)